

MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT

XXVI. TELEKI PÁL KÁRPÁT-MEDENCEI FÖLDRAJZ - FÖLDTAN VERSENY

DÖNTŐJÉNEK FELADATLAPJA - 2017/2018. tanév 7. osztály

Közreműködő és támogató partnereink:

A Kárpát-medencei döntő támogatói:

Emberi Erőforrások Minisztériuma, MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt., Richter Gedeon Nyrt., Szegedi Egyetem Földrajzi és Földtudományi Intézet, MTA CSFK Földrajztudományi Intézet, Magyarhoni Földtani Társulat, Aggteleki-, Balaton-felvidéki-, Bükki-, Duna-Dráva-, Duna-Ipoly-, Fertő-Hanság-, Hortobágyi-, Kiskunsági-, Körös-Maros-, Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság, Szerencsejáték Zrt., MVM Magyar Villamosművek Zrt., Nemzetközi Vadászati és Vadvédelmi Tanács, Komlóssy György, OMBKE, MFT Földgömb, Biocentrum Kft.

Kedves Versenyző!

Szeretettel köszöntünk a földrajzversenyen!

Ezen a feladatlapon oldd meg a feladatokat, majd a megoldásokat vezesd át az értékelőlapra, amit a verseny végén be kell adnod.

100 feladatot kell megoldanod 90 perc alatt. Minden jó megoldás egy pontot ér, rossz megoldás esetén nincs pontlevonás!

A megoldási útmutatókat a feladatok előtt találod! Nem írtuk ki minden esetben azt, hogy a megoldást át kell vezetned az értékelőlapra, mert az természetes. Viszont lesznek olyan feladatok, amelyeknél nem csak egy betűt kell írnod, hanem teljes mondattal kell válaszolnod. Ezekben a helyeken a feladatlapon csak kevés helyet hagytunk, mert azt szeretnénk, hogy csak rövid emlékeztetőt írsz oda. A teljes mondatot az értékelőlapra fejtsd ki!

Nagyon fontos, hogy az értékelőlapra tollal írd a megoldásaidat és már ne javíts, mert a javított betűt nem fogadja el a zsűri. Törekedj az olvasható írásra!

Semmilyen segédeszközt (térképet, telefont) nem használhatsz, még számológéphez sem!

Sikeres versenyzést kívánunk:

A verseny szervezői,

a Magyar Természettudományi Társulat munkatársai

Különböző kutatási területeken dolgozó tudósoknak rendeztek konferenciát a Yellowstone Nemzeti Park határában található kongresszusi központban. A szervezőknek az volt a céljuk, hogy azoknak a szakembereknek, akik a munkájuk során nem az élővilággal foglalkoznak, felhívják a figyelmét a természet szépségeire, és annak megóvásának fontosságára.

I. Utazás a helyszínre

A német Peter Wolfgang 2 perccel ért gyorsabban Bozemanba, a Yellowstone Nemzeti Park nemzetközi repülőterére, mint a japán Akito Harada.

Az alábbi táblázat mutatja az indulási, érkezési helyszíneiket, időpontjaikat, az adott repülőtér órája szerint. Feladatod, hogy a táblázat és a világora segítségével válaszolj a kérdésekre, vagy a négy lehetséges válasz közül válaszd ki az egy helyeset.

honnan?	mikor?	hova?	mikor?
München	ápr. 7. 11:40	Chicago	14:25
Chicago	16:00	Bozeman	18:25
Tokió	ápr. 7. 17:15	Denver	12:35
Denver	15:10	Bozeman	17:02

A telefonunk Világorájába április 7.-én 11 órakor, Budapesten beírtuk az alábbi 6 város nevét.

Ez a program megmutatja, hogy a Föld különböző helyein milyen időt mutatnak a helyi órák ugyanabban a pillanatban. A +, vagy – a város neve felett azt jelenti, hogy a mi időnkhez képest több (+), vagy kevesebb (-) az idő, és hány órával?

ma, +7 óra Tokió	18:00
ma, - 8 óra Denver	3:00
ma, -8 óra Bozeman	3:00
ma, -7 óra Chicago	4:00
ma, - 1 óra London	10:00
ma, + 0 óra München	11:00

- Peter Wolfgang az indulás előtt, 11 órakor felhívta telefonon Akito Haradát. A hívás után mi történhetett?
 - Akito nem vette fel a telefont, mert már repülön ült.
 - Akito felvette a telefont és beszélgettek, mert az indulásig neki is volt néhány perce.
 - Akito nem vette fel a telefont, mert épp a biztonsági kameránál kellett átmennie és az letiltotta a telefonhívást.
 - Akito felvette a telefont, mert még a munkahelyén dolgozott, ő csak délután indul Bozemanba.
- Akito Harada mennyi idő alatt érkezett Tokióból Denverbe?
- Münchenből mennyi volt az összes utazási idő, átszállással együtt Bozemanig?

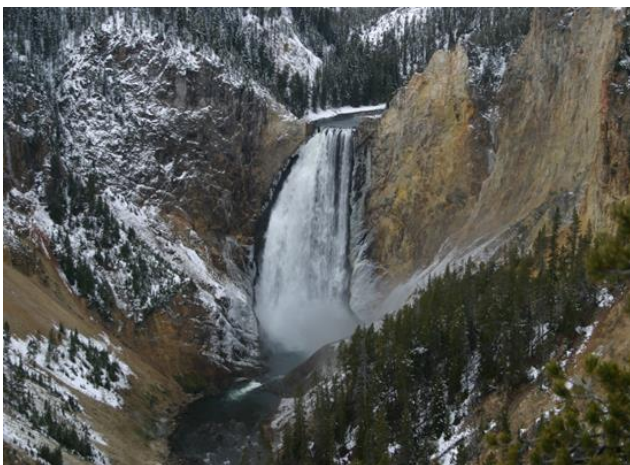
4. Milyen napszak volt Bozemanban, amikor Akito Harada repülőgépe felszállt Tokióban?
- este
 - hajnal
 - reggel
 - éjszaka
5. A bozemani repülőtértől a Yellowstone N.P. nyugati bejáratához gépkocsival vitték a meghívottakat. Az indulás után 1 óra alatt megtettek 120 km-t. Majd egyre veszélyesebb lett az út, így a következő fél óra alatt csak 50 km-t haladtak. Az utolsó 30 km megtétele ismét fél óráig tartott. Hány km/h átlagsebességgel haladt a gépkocsi a repülőtértől a park bejáratáig?
- 62 km/h
 - 100 km/h
 - 88 km/h
 - 120 km/h

II. Második nap, a nemzeti park természeti nevezetességei

A Yellowstone NP egy 640 000 éve keletkezett vulkáni kalderán fekszik. Területe medence volt, amit riolit láva töltött fel. Ezt helyenként bazalt tömbök teszik változatossá. A vulkáni tevékenységek egy 2438 m átlagmagasságú fennsíkot hoztak létre. 1872-ben nyilvánította Grant elnök nemzeti parkká a területet.

6. Milyen külső, vagy belső erő munkája figyelhető meg a bal oldali képen?
- A Yellowstone-folyó melletti területek a kéregmozgások hatására kiemelkedtek.
 - A Yellowstone-folyó bűvópatakként folyt a vulkáni tufában, majd a boltozata beomlott.
 - A Yellowstone-folyó hordalékával feltöltötte a környező területeket.
 - A Yellowstone-folyó „V” alakú kanyont vájt a sárga riolitba.

7. A Yellowstone-folyó legnagyobb vízésése a 94m magas Lower-vízésés. Mi eredményezhette, hogy ilyen nagy szintkülönbség lett a folyó medrében?
- Vetődés miatt az egyes rögök kiemelkedtek, mások lesüllyedtek.
 - Gyűrődés miatt a felboltozódó felszín jelentősen kiemelkedett.
 - A folyó egy ellenállóbb, bazalt rétegről zúdul a könnyen kivájódó riolitba.
 - Egy magasan fekvő andezit vulkáni kráter pereméről zúdul alá a folyó vize.

8. Leghíresebb, a nemzeti park kb. 100 gejzírje közül, az Öreg Hűség, amely 90 percenként 36-55 m magasra löveli a forrásban levő vizet. A kitörések 2-5 percig tartanak. A földkéreg mely területein gyakoriak a gejzírek?
- Ott, ahol aktív tűzhányók is vannak, vagy voltak a közelben és a földkéreg vékony annyira, hogy a magma 100° fölé tudja melegíteni a felszínről beszivárgó vizet.
 - Ott, ahol a geotermikus grádiens kisebb az átlagosnál.
 - Ott, ahol törésvonalak vannak a Föld felszínén és a termálvizek a repedéseken keresztül a felszínre tudnak törni.
 - Ott, ahol két szárazföldi kőzetlemez ütközik egymásnak és kinyomják a talajvizet.

III. Mérsékelt éghajlati övezet

A tudósok közül sokan a mérsékelt éghajlati övezetből érkeztek. Gyakran volt beszédtema hazájuk éghajlata.

Az alábbiakban képeket, diagramokat és állításokat találsz a mérsékelt éghajlati övezetről. Döntsd el, hogy a feladat sorszámai után szereplő állítások, diagramok, illetve képek, melyik éghajlatra jellemzőek. Lesz olyan állítás, amely két éghajlatra is igaz. Ott csak akkor jár a megoldásért az egy pont, ha mind a két betű helyesen szerepel a feladat sorszáma mellett. (A betűk sorrendje felcserélhető)

- Tajga éghajlat
- Mérsékelt övezeti sivatagi éghajlat
- Száraz kontinentális éghajlat
- Nedves kontinentális éghajlat
- Óceáni éghajlat
- Mérsékelt övezeti monszun éghajlat
- Mediterrán éghajlat

9.

10.

- A szárazföldek nyugati partvonalala mentén helyezkedik el. (2 megoldás)
- Nyara hűvös, tele enyhe hőmérsékletű.
- Tenyésztett állatai a nyérc és a hermelin.
- Az eredeti növénytakaró alatt barna erdőtalaj található. (2 megoldás)
- Jellemző előfordulási helye a Földközi-tenger partvidéke.
- Természetes növényzete a fás, füves puszta.

17. (olajfaliget)

18. (kukoricás)(2 megoldás)

19. A kevés csapadék ellenére sincs szárazság.

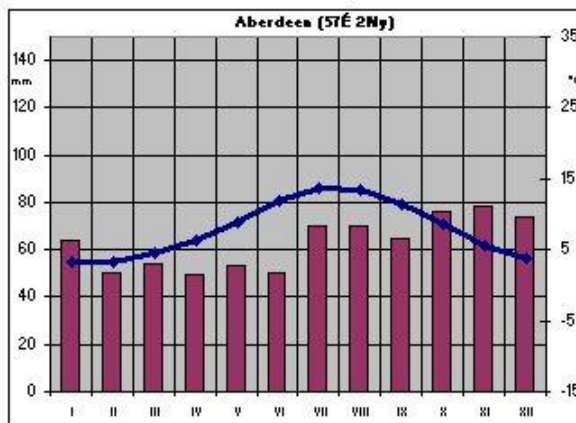
20. Télen a nyugatias szelek, nyáron a passzát szélrendszer leszálló ágának uralma alatt áll.

21. Az évszakosan irányt váltó szél a nagy területű szárazföld és a nagy vízfelület különböző hőkapacitásának az eredménye.

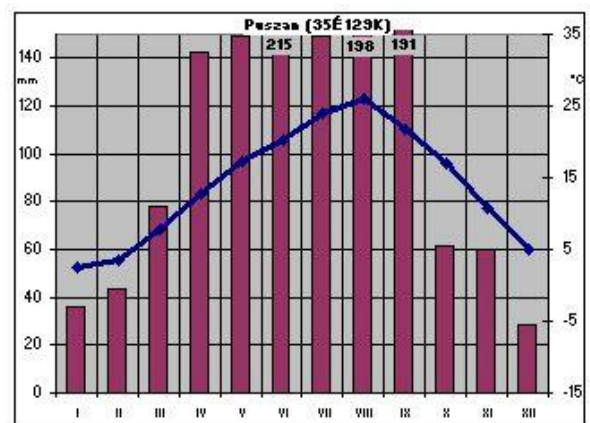
22. A csapadékot hozó szeleknek hegyvonulatok állják útját az éghajlati terület határán, vagy olyan távol esnek az óceánoktól, tengerektől, hogy alig érzékelik csapadékot hozó felhő.

23. A Föld eddigi legnagyobb abszolút hőingását itt mérték (113°C).

24. Talaja a kiváló minőségű mezősegi talaj.

25.

26.

27. A préri és pampák területe.

28. A tél száraz, mert a szél a szárazföld belseje felől fúj.

29. Az évi csapadék mennyisége 250 mm alatti, vízfolyásai időszakosak.

30. Folyói bővízűek és egyenletes vízjárásúak.

31. Forró száraz nyár, enyhe csapadékos tél jellemzi.

32. Decemberben, délben a hét éghajlat közül itt érkeznek a vízszintes felszínre a legkisebb beesési szögben a napsugarak.

IV. Az óriáspandák egyik természetes élőhelye, a Wolong Természetvédelmi Terület Szecsuán tartományban

A Chengduból érkezett kínai tudós sokat mesélt az óriáspandák egyik élőhelyéről. Kérdéssel ostromolták, melyek közül sokra te is tudod a választ. A kép és térkép alatti kérdésekre a válaszaidat az értékelőlapra írd!

33. A természetvédelmi terület völgyek fölé magasodó, bizarr formájú sziklái folyamatosan pusztulnak, felkapaszkodni rájuk szinte lehetetlen vállalkozás. Milyen okai lehetnek ennek a folyamatnak? Elég, ha egyet írsz ezek közül!
34. A terület növényvilága rendkívül változatos, kis elterjedési területen, nagy a fajok száma. Mi ennek az oka?
35. Az egy aránylik a huszonnégy millióhoz méretarányú térképen a Wolong-folyó kb. 8 cm távolságra van a Kelet-kínai-tengertől. A valóságban ez hány kilométer?
36. Ha ilyen messze helyezkedik el a Csendes-óceán egyik beltengerétől és hasonló szélességi körön fekszik, mint Tibet, mi magyarázza, hogy mégis hullik olyan mennyiségű csapadék, amely biztosítani tudja a gazdag növényvilág számára a megfelelő mennyiségű vizet, különös tekintettel az áthatolhatatlan bambuszerdők számára, amelyek az óriáspandák táplálékát biztosítják?
37. A veszélyeztetett helyzetű fajok megőrzéséért tevékenykedő Természetvédelmi Világalap címerállata az óriáspanda. Mi az angol kezdőbetűivel jelzett, rövidített neve ennek a szervezetnek?

V. Hongkong a zöld városállam

Egy asztaltársaság tagjai közül ezen a kijelentésen sokan elcsodálkoztak.

Egy kérdésre négy lehetséges választ találsz. El kell döntened a válaszokról, hogy melyik helyes, melyik nem, és a következő megoldások közül kell választanod:

A: 1., 2., 3. válasz is jó

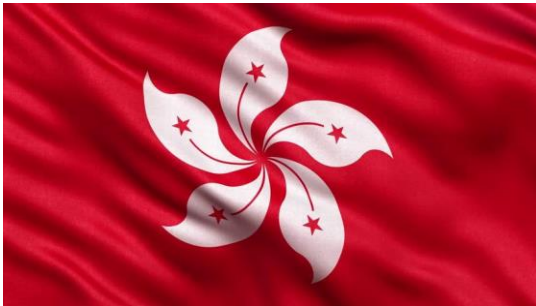
B: 1., 3. válasz jó

C: 2., 4. válasz jó

D: csak a 4. válasz jó

38. 1997 óta milyen kapcsolata van Hongkongnak Kínával?
1. A Kínai Népköztársaság különleges igazgatású része.
 2. A kínai oktatási és egészségügyi törvények érvényesek a városállamban.
 3. A honvédelmi és a külügyi kérdésekben függ Kínától.
 4. Jellemzően kínai segélyekkel támogatják a hongkongi természetvédelmet.
39. Miért téves az emberek többségének az elképzelése Hongkongról?
1. Mert azt gondolják, hogy csak egy zsúfolt, felhőkarcolók sokaságából álló nagyváros.
 2. Mert azt gondolják, hogy emberek milliói élnek itt apró lakásokban, a természettől elzárta.
 3. Mert nem tudják, hogy itt összességében a zöld környezet a meghatározó.
 4. Mert úgy tudják, hogy Hongkong a Föld egyik fontos pénzügyi-kereskedelmi központja.
40. A városállam tulajdonképpen milyen felszínen helyezkedik el?
1. Egy része a Kowloon nevű félszigeten.
 2. A Jangce folyó deltavidékén.
 3. 263 szigeten a Gyöngy-folyó torkolatvidékén.
 4. A kínai szárazföldre mélyen benyúló tengeröböl partján.
41. Mekkora Hongkong népsűrűsége?
1. 0, 72 fő/m²
 2. 724 fő/km²
 3. 0,072 fő/m²
 4. 7246 fő/ km²
42. Geológiaiul milyen szerkezetű terület Hongkong?
1. Az Eurázsiai hegységrendszer legkeletibb gyűrt hegységi tája.
 2. Folyók által feltöltött sík alföldi táj.
 3. Korallkorallok által felépített szigetek és lagúnák alkotják.
 4. A mélyben gránitalapzat található, amin vulkáni működés nyomai is megfigyelhetők.
43. Hongkong az Északi szélesség 22. és 23. foka között fekszik. Milyen éghajlat jellemző rá?
1. Egyes részein trópusi sivatagi az éghajlata
 2. Egyes területein mérsékelt övezeti monszun éghajlat jellemző
 3. A szárazföldi részein mediterrán éghajlat uralkodik, melyen télen hullik a legtöbb csapadék
 4. Szubtrópusi monszun éghajlatú területein füllesztő a hőség, ami csak a téli hónapokban mérséklődik.
44. A Hongkong főszigetétől délre elhelyezkedő Lamma-szigeten milyen intézkedésekkel óvják meg a természeti értékeket?
1. Nem engedélyezik a 3 emeletnél magasabb házak építését.
 2. Az utakon csak tűzoltó, mentő és áruszállító autók közlekedhetnek.
 3. A helyi lakosok kerékpárt, hajót, csónakot használhatnak közlekedési eszközként.
 4. A turisták egyénileg utazhatnak a saját személygépkocsijaikon.

45. Milyen létesítmények kaptak otthont a Lantau-szigeten, amely a városállam legnagyobb szigete?
1. Egy 24 millió köbméter kapacitású víztározó
 2. Egy Dél és Észak Parknak nevezett vidámpark.
 3. Egy nemzetközi repülőtér
 4. Egy 150 km hosszú autópálya a sziget egyetlen nemzeti parkjában.
46. Hongkong legmagasabb pontja a 958 m magas Tai Mo Shan-csúcs. A róla elnevezett nemzeti parknak mik a természeti jellemzői?
1. Sziklarepedéseiből langyos gázok áramlanak a levegőbe.
 2. Magasság szerint övezetes a hegyek növényzete.
 3. Vulkanikus kőzetei sötét színűek.
 4. Jellegzetes víznyelőin és dolináin keresztül a mélybe szivárgó víz hatalmas üregeket vájt a hegység belsejében.
47. Mi jellemző az orchideafára, amelynek a virága lett Hongkong virágjelképe, és a városállam zászlaján is látható?

1. November elejétől március végéig virágzik.
2. Virágai 10-15 cm szélesek, rózsaszínűek.
3. A lepényfafélék családjába tartozik ez a fa.
4. Leveléből készül a „felhő tea”.

VI. Gazdasági élet

Három tudós nagyon pontos adatokkal rendelkezett az országukkal kapcsolatban. Azon vitáztak, hogy hol kéne és hol lehet jobban megoldani a környezet védelmét. Abban egyetértettek, hogy az országok gazdasági fejlettségén nagyon sok múlik. Kérlek, válaszolj az adatok alatti kérdésekre! (rövidíthetsz!)

<p>Brazília Népessége: 207,7 millió fő (2016) 0-15 évesek aránya: 32% városi lakosság aránya: 81,2% Területe: 8 547 404 km² GDP/fő: 7043 USD hozzájárulás a GDP-hez: ipar: 38,1% mezőgazdaság: 10% szolgáltatások: 51,9% A várható élettartam a nőknél 77,0 év, míg a férfiaknál 71,0 év</p>	<p>Dél-afrikai Köztársaság Népessége: 55 445 000 fő a feketék 38%-a, a fehéreknek viszont csak 28%-a fiatalabb 15 évesnél. Területe: 1 219 912 km² GDP/fő: 4 698 USD Foglalkoztatottak aránya: 13%-a a mezőgazdaságban, 30%-a az iparban, 57%-a a szolgáltatásokban dolgozik. A várható élettartam a nőknél 54,0 év, míg a férfiaknál 53,0 év</p>	<p>Ausztrália Népessége: 23 401 892 fő 0-15 évesek aránya: 25% Területe: 7 741 220 km² GDP/fő: 49 400 USD Szolgáltatóipar a GDP 70 százalékát adja, a mezőgazdaság a 3 százalékát. A várható élettartam a nőknél 84,0 év, míg a férfiaknál 79,5 év</p>
--	---	--

forrás: wikipedia

48. A három ország közül melyikben a legnagyobb a harmadik szektor szerepe a gazdasági életben?
49. Melyik országban a legalacsonyabb az egy főre jutó, egy év alatt előállított új termékek és szolgáltatások értéke?
50. Hol a legrosszabbak az életkörülmények?
51. Melyik adatból következtettél erre?
52. A három ország közül melyiknek a legkisebb a népsűrűsége?
53. Melyik országban él a legtöbb gyermek?

VII. Hegységek, tájak, szigetek, tavak

A tudósok fényképeket is mutattak a hazájuk védendő természeti értékeiről.

Nevezd meg a leírások alapján a földrajzi helyeket, majd az állítások utáni négy képről állapítsd meg, hogy a hét táj közül melyikről készülhetett és a betűjelét írd a neve után. (ennél a négy feladatnál csak akkor jár a pont, ha a név mellett a betű is helyesen szerepel)

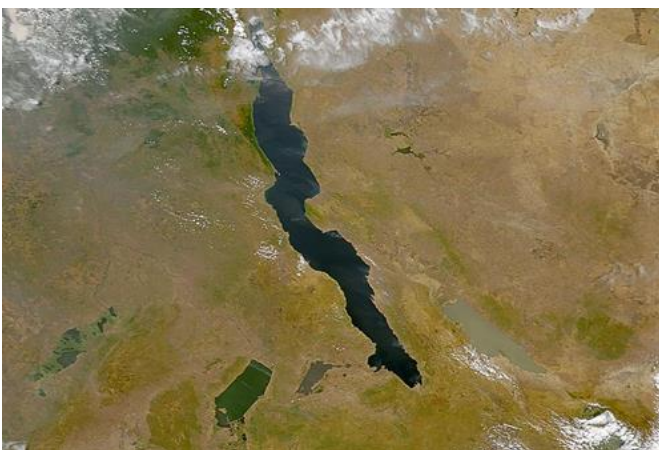
54. Röghegység, de a mellette húzódó fiatal lánchegység kialakulásakor újra kiemelkedett. Így a jég által csipkésé tett hegygerincek jellemzőek rá.
55. Tengeráramlás, mely Közép-Amerika partjaitól indul Golf-áramlás néven, de mire eléri Európa partjait, új nevet adunk neki.
56. Szigetcsoport, mely Polinéziához tartozik. Híres tűzhányói a Mauna Kea és a Mauna Loa.
57. Fiatal lánchegység, az Eurázsiai-hegységrendszer legnyugatibb tagja.
58. Tó, melynek medre árkos süllyedéssel keletkezett. Legnagyobb mélysége 1470 méter.
59. Medence, melynek területe Afrika legnagyobb vízhozamú folyójának a vízgyűjtő területe.
60. Egymástól távolodó kőzetlemezek határán fekvő sziget az Atlanti-óceán területén. A kép a szigeten, a Thingvellir Nemzeti Parkban készült, ahol a két kőzetlemez közti hasadék jól látható.

A.

B.

C.

D.

VIII. A Föld kőolajexportja, kőolajimportja

A tudósok nagymértékben okolták a környezetszennyezésért a kőolaj nagyarányú felhasználását. Elmondták, hogy a 15 évvel ezelőtti felhasználáshoz képest sok helyen már elektromos autókat, napelemeket, szélenergiaátvitelűeket használnak a kőolaj és származékai helyett. Az alábbi táblázat a Föld, Európán kívüli legnagyobb kőolajexportáló és importáló országait mutatja 2003-ban. A számok az olaj értékét fejezik ki milliárd USD-ban. A harmadik oszlop az adott ország kőolajexportját mutatja az összes exportjának százalékos arányában.

A táblázat alatti kérdésekre válaszolj, vagy válaszd ki a helyes megoldást!

exportáló országok	milliárd USD	%	importáló országok	milliárd USD
Kanada	15	11-25	Kanada	10
Mexikó	17	11-25	Amerikai Egyesült Államok	107
Venezuela	20	76-100	India	19
Szaúd-Arábia	53	76-100	Kína	20
Irán	28	76-100	Dél-Korea	23
Algéria	11	76-100	Japán	46
Nigéria	23	nincs adat	Thaiföld	7
Oroszország	37	51-75	Szingapúr	8
Kazahsztán	7	51-75	Indonézia	4
Szíria	4	51-75	Ausztrália	4
Ausztrália	3	11-25	Törökország	5
Kuvait	10	76-100		
Indonézia	6	26-50		
Katar	3	76-100		
Arab Emírségek	17	76-100		
Omán	8	76-100		
Vietnam	3	11-25		
Malajzia	4	0-10		

61. A közel-keleti országok kőolajexportja, országuk exportjának kb. hány százalékát tette ki?
62. A fejlett ipar, magas életszínvonal sok energiát igényel, amit kiválóan lehetett 2003-ban kőolajjal működő hőerőművekből származó árammal biztosítani. Melyik országcsoportra volt jellemző ez leginkább?
- A. Vietnam, Irán, Indonézia
B. Malajzia, Algéria, Venezuela
C. Szíria, Thaiföld, India
D. Dél-Korea, Japán, Amerikai Egyesült Államok
63. A felsoroltak közül mely országokra jellemző, hogy kőolajexportja kevesebb, mint negyede az összes exportált termék értékének?
- A. Mexikó, Venezuela, Irán
B. Ausztrália, Vietnam, Mexikó
C. Kanada, Algéria, Szíria
D. India, Kína, Kanada
64. Az Amerikai Egyesült Államok 7,4 millió hordó kőolajat termelt naponta, ezzel a Földön a harmadik legnagyobb kőolajtermelő ország volt. Emellé a Föld legnagyobb kőolajimportőre is. Sorolj fel 3 olyan iparágat, szolgáltatást, amely a kőolajat, vagy annak termékét dolgozza, használja fel!

.....

65. Mely országok lehetnek az USA legnagyobb kőolajszállítói, ha a fő szempont, hogy minél rövidebb útvonalon érkezzen a felhasználás helyére a nyersanyag?
- A. Indonézia, Malajzia, Vietnam
 - B. Algéria, Nigéria, Ausztrália
 - C. Kanada, Mexikó, Venezuela
 - D. Szíria, Kuvait, Katar
66. Környezetvédelmi szempontból miért előnyösebb, ha csővezetéken szállítják a kőolajat és nem tartályhajókkal?
67. Japánnak és Dél-Koreának miért van szüksége ilyen nagy mennyiségű kőolaj importálására?
.....

IX. Teleki Pál

Egy finn földrajztudós, aki egyben politikus is, sokat hallott Teleki Pálról. Ismeretei bővítése miatt kérdezte a következőket a magyar tudósoktól.

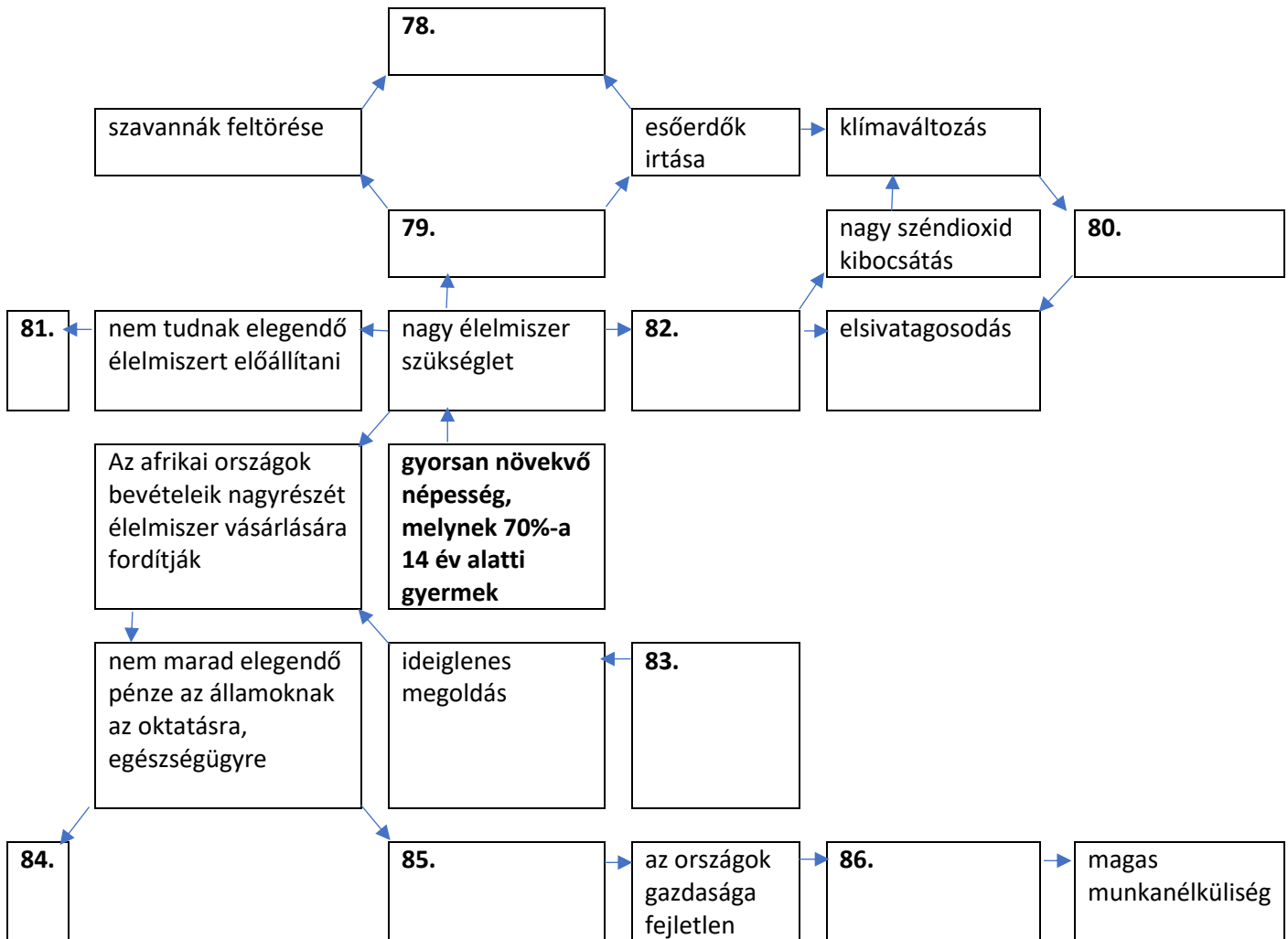
Neked a négy lehetséges válasz közül kell kiválasztanod az egy helyeset.

68. Teleki Pál ifjú korában beszélt már a magyar anyanyelve mellett több idegennyelven is. Melyek voltak ezek?
- A. Román, görög, spanyol, olasz
 - B. Német, lengyel, orosz, szerb
 - C. Angol, svéd, norvég, finn
 - D. Francia, angol, német, román
69. Teleki tudományos kutatómunkájára mi volt leginkább jellemző?
- A. A mások megfigyeléseinek összegzése.
 - B. A kutatott jelenségek fejlődése izgatta mindenkor leginkább.
 - C. A kísérletezések.
 - D. A feltételezések bizonyítása.
70. Milyen esemény tette világossá Teleki számára, hogy a gazdasági földrajz olyan fontos tudomány, amivel a továbbiakban sokkal komolyabban kell foglalkozni Magyarországon?
- A. 1912-ben az Amerikai Egyesült Államokban tett tanulmányútja.
 - B. 1909-ben a svédországi utazása
 - C. 1911-ben az oroszországi látogatása
 - D. 1910-ben az afrikai kőrutazása
71. A gazdaságföldrajzi munkássága a társadalom mely területe felé irányította Teleki érdeklődését?
- A. A mezőgazdaság felé
 - B. Az ipar felé
 - C. A politika felé
 - D. Az egészségügy felé
72. A Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává választotta Telekit. Miről szólt a székfoglaló értekezése, amit 1917-ben tartott?
- A. A gazdasági földrajz fontosságáról és oktatási lehetőségeiről.
 - B. A hazánk területén élő nemzetiségi megoszlásáról.
 - C. A térképészet technikájának és módszereinek a változásáról.
 - D. A földrajzi gondolkodás egyetemes fejlődéstörténetéről.
73. Az Első Világháborút követő béketárgyalások egyik fontos kérdése volt a közép-európai határok újra rajzolása. Mit vallott Teleki, hogy ezeken a tárgyalásokon minek jut majd fontos szerep?
- A. A nemzetiségek és a kisebbségek helyzetének.
 - B. A népszokások és a néprajz területi jellegének.
 - C. Folyóvizeink egységes vízgyűjtő területének.
 - D. A gazdaságföldrajzi egységnek.

- 74.** Az Első Világháború után megalakult a Magyarország Területi Épsége Védelmi Ligája, melynek Teleki volt az egyik meghatározó egyénisége. Milyen céljai voltak ennek a szervezetnek?
- A.** Megismertetni Európát Magyarország gazdasági életével.
 - B.** Propagandát folytatni külföldön, az ország tervezett feldarabolása ellen.
 - C.** Határvédelmi kérdésekben kikérni a szomszéd országok véleményét.
 - D.** A Liga célja volt az ország természeti és kulturális értékeire felhívni a lakosság figyelmét.
- 75.** Miről szólt alapvetően a magyar Földrajzi Társaság „Szózat”- a, amit a világ földrajzi társaságaihoz intéztek?
- A.** Az ország közúthálózatairól.
 - B.** A határok mentén fekvő települések nehéz ellátásáról.
 - C.** A földrajztudományban elfogadott kategóriák szerint fogalmazták meg az ország egysége megőrzésének a szükségességét.
 - D.** A nemzetiségek országgyűlési képviseletéről.
- 76.** Teleki leghíresebb műve a „Carte Rouge” miért kapta a „Vörös térkép” nevet?
- A.** Mert legnagyobb mennyiségben ez a szín szerepelt a térképen, jelezve a magyar lakosságot.
 - B.** Mert a keretét pirosra színezték.
 - C.** Mert a nemzetiségek mindenhol ezzel a feltűnő színnel voltak rajta jelölve.
 - D.** Mert ezzel a névvel akarták a térképre felhívni a figyelmet.
- 77.** Teleki milyen intézetet hozott létre a budapesti közgazdaságtudományi karon, mely a két világháború között komoly tudományos műhellyé vált?
- A.** Könyvelő és Könyvvizsgáló Intézetet
 - B.** Gazdasági és Politikai Földrajzi Intézetet
 - C.** Tervező és Statisztikus Intézetet
 - D.** Ügyintéző és Államigazgatási Intézetet

X. Afrika népessége

A tudósok előrejelzése szerint Afrika lakossága az elkövetkező 30 év alatt megduplázódhat. Ez nagyon sok, súlyos problémát vet fel. Gondolkozzunk együtt! Ha a „gyorsan növekvő népesség” állításból indulunk ki, annak milyen következményei vannak? A gondolattérkép megfelelő helyeire (feladat sorszámai mellé) írd be a gondolattérkép alatt szereplő állítások betűjeleit!

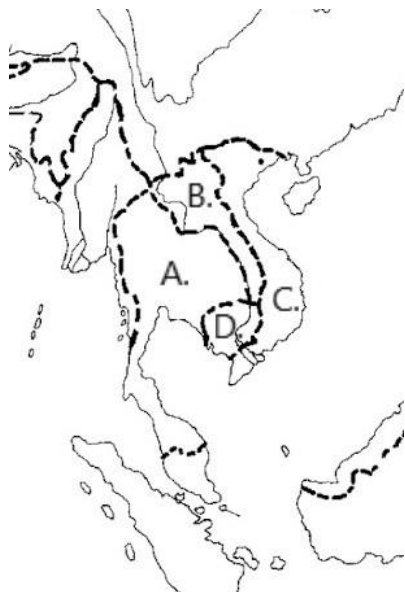
- A: természetes élőhelyek, biológiai sokféleség csökkenése
- B: túllelgetetés
- C: nemzetközi segélyek
- D: csapadék mennyiségének csökkenése, eloszlásának egyenlőtlenége
- E: járványok, magas csecsemő-halandóság, alacsony átlagéletkor
- F: éhínség
- G: kevés munkalehetőség
- H: a felnőtt népesség nagy része iskolázatlan
- I: újabb és újabb területeket vonnak mezőgazdasági művelés alá

87. Melyik országban nyaralt az a turista, aki a következő helyekről küldött sms-t a testvérének?

Szakkara, Luxor, Királyok Völgye, Asszuán, Hurghada

XI. Délkelet-Ázsia

A kongresszusra Délkelet-Ázsiából is érkeztek tudósok. Egyikük elmesélte, hogy van olyan folyójuk, amiben időnként visszafele folyik a víz. A térképen a betűk mely országokat jelölik és mi jellemző ezek közül kettőre? A feladat sorszámai mellé a térkép megfelelő betűit írd!

88. Vietnam
89. Kambodzsa
90. Thaiföld
91. Laosz
92. Legnagyobb folyója, a Mekong, áradáskor visszaduzzasztja az ország központi medencéjében fekvő tavat.
93. Az újonnan iparosodott országok második hullámába tartozik, nagy mennyiségű rizst, kaucsukot és elektronikai cikket exportál. Jelentős az idegenforgalma. A 2004. karácsonykor bekövetkezett földrengés és cunami a négy ország közül itt okozta a legnagyobb károkat.

XII. Utazás a Föld körül

A kongresszuson a tudósok elgondolkoztak a kontinensek születéséről és jelenéről.

Azt kell eldöntened, hogy melyik állítás igaz és melyik hamis? Az igaz állítások sorszáma mellé I, a hamisaké mellé H betűt kell írnod!

94. Az ős – és előidőben több hegységképződés is lezajlott, hiszen a kőzetlemezek akkor is mozogtak. Az ekkor kiemelkedett hegységek hozzáforrtak az ősi kéregdarabokhoz.
95. A Föld legidősebb kőzete címért komoly versengés folyik. Jelenleg a Guyanai-hegyvidék Angel-vízeséséhez közeli geológiai park ingóköveit tartják a legidősebb kőzeteknek, melyek korát 4,6 milliárd évesre becsülik.
96. A földtörténeti óidő végén, kb.250 millió éve következett be bolygónk eddigi legnagyobb ismert kihalási eseménye. A tengeri gerinctelenek fele, az ősi kételtű és hüllőcsaládok több, mint háromnegyede véglegesen eltűnt.
97. Északkelet-Afrikában több száz hasadék képződött, melyekben bazaltos magma jelent meg. Ebből arra lehet következtetni, hogy Afrika keleti „szarva” le fog válni a kontinensről.
98. Ausztrália keleti partjai mellett húzódik a 200 km hosszú Nagy-korallzátony. Itt a korallok a tengervíz 40-60 méteres mélységéig élnek.
99. Az Antarktison több nemzet is tart fent békés célokat szolgáló kutatóállomást. Ezek mindegyike a partoktól távol, a jégmezőkön létesült.
100. A Pacifikus-hegységrendszer kialakulása során jött létre az a közép-amerikai földhíd, amely összekapcsolja Észak- és Dél-Amerikát.